

Marktconsultatieleidraad

Stedelijk Water – 2026SB1168

19 oktober 2026

Versie 1.0

Definitief

Inhoud

1	Inleiding	3
2	De marktconsultatie	4
2.1	Doel van de marktconsultatie	4
2.2	Inkoopstrategie	4
2.3	Inhoudelijke informatie	4
2.4	Opdrachtgever – de gemeente Utrecht	5
3	Procedure	6
3.1	Marktconsultatie	6
3.2	Verslaglegging	6
3.3	Planning	6
4	Resultaat en vervolg	7
5	Voorwaarden	8
	Bijlage 1: te beantwoorden vragen	9
	Bijlage 2: samenvatting marktstrategie	12
	Bijlage 3: strategisch streefbeeld	14

1 Inleiding

De gemeente Utrecht beschikt sinds medio 2026 over een marktstrategie projecten en onderhoud in de openbare ruimte. Deze marktstrategie geeft door middel van leidende principes een kader hoe de gemeente wil samenwerken met de markt om de beoogde productie de komende jaren te realiseren en haar doelstellingen te bereiken.

Een categorieplan is een onderdeel van deze marktstrategie. Het is een doorvertaling van leidende principes naar tactisch en operationeel inkopen en de uitvoering van projecten en onderhoud. Deze marktconsultatie is onderdeel van het categorieplan dat in ontwikkeling is voor de categorie Stedelijk Water.

Met deze marktconsultatie benut de gemeente de expertise van de markt om te bepalen welke inkoopstrategie het best past bij de marktstrategie en het toekomstbeeld voor de categorie Stedelijk Water.

Deze marktconsultatie heeft niet tot doel om partijen te selecteren of contracteren. Het is niet de bedoeling dat u een aanmelding of inschrijving indient.

2 De marktconsultatie

2.1 Doel van de marktconsultatie

Het doel van de marktconsultatie is informatie bij marktpartijen op te halen om te bepalen hoe de inkoopbehoefte voor Stedelijk Water het best kan worden gecontracteerd. Met de consultatie wil de gemeente Utrecht antwoord krijgen op onderstaande hoofdvragen:

- Wat is een passende inkoopstrategie voor onze inkoopbehoefte?
- Welke manier van samenwerking is passend bij de inkoopstrategie?

Deze hoofdvragen heeft de gemeente verder uitgewerkt in bijlage 1.

2.2 Inkoopstrategie

Het contracteren van onze inkoopbehoefte zal plaatsvinden met inachtneming van de kaders van de marktstrategie en het strategisch streefbeeld 2034 van de categorie. Een samenvatting van de marktstrategie vindt u in bijlage 2. Het strategisch streefbeeld vindt u in bijlage 3.

Deze wijze van contracteren noemt de gemeente de inkoopstrategie. Deze inkoopstrategie beschrijft hoe de gemeente Utrecht haar opgaven op het gebied van riolering, gemalen en waterbeheer structureert, bundelt en contracteert, welke rol daarbij voor de markt is voorzien en hoe de gemeente de gewenste balans realiseert tussen uitvoerbaarheid, marktcapaciteit, afhankelijkheid van leveranciers, continuïteit van dienstverlening en toekomstbestendige samenwerking.

2.3 Inhoudelijke informatie

De categorie Stedelijk Water omvat het onderhouden en beheren van de assetgroepen hemelwater, afvalwater, grondwater en oppervlaktewater.

De volgende assetgroepen en het (blijvend) functioneren van het bestaande Stedelijk Watersysteem van de gemeente vallen binnen de scope van deze marktconsultatie:

- Hemelwater: assets zoals hemelwaterrioolleidingen, kolken, wadi's en infiltratievoorzieningen die regenwater opvangen en afvoeren of laten wegzakken in de bodem.
- Afvalwater: assets zoals vuilwaterrioolleidingen, pompen en gemalen die vuil water van woningen en bedrijven afvoeren naar de zuivering.
- Grondwater: assets zoals drainageleidingen en grondwatermeetpunten die het grondwaterniveau meten en regelen.
- Oppervlaktewater: assets zoals sloten, vijvers, duikers en stuwen die zichtbaar water afvoeren, reguleren en op peil houden.

De inkoopbehoefte van de categorie Stedelijk Water is de dienstverlening rondom het beheren, onderhouden, inspecteren, monitoren en verbeteren van de assets binnen de bovengenoemde assetgroepen. Hieronder vallen primair de volgende werkzaamheden:

- Preventief en correctief onderhoud:
 - behandelen van meldingen;
 - onderhoud aan alle assets zoals hierboven genoemd;
 - reinigen van het riool.
- Inspecties:
 - uitvoeren van inspecties van alle assets;
 - beoordelen van inspecties;
 - herstellen van maatregelen voortvloeiend uit inspecties;
- Overige:
 - uitvoeren van baggerwerkzaamheden;
 - uitvoeren van meet- en monitoringsdiensten (dataverzameling en -analyse).

2.4 Opdrachtgever – de gemeente Utrecht

De categorie Stedelijk Water is onderdeel van organisatieonderdeel Beheer Openbare Ruimte van Stadsbedrijven, afdeling Water, Riolering en Gemalen van de gemeente Utrecht.

U kunt algemene informatie vinden over de gemeente Utrecht via www.utrecht.nl. Onder andere vindt u hier het [inkoopbeleid](#) van de gemeente. De sociale- en duurzaamheidsambities van Utrecht zijn vertaald naar vijf thema's waar met inkoop aan kan worden bijgedragen: klimaat, circulaire economie, gezonde leefomgeving, sociale & gezonde stad en ketenverantwoordelijkheid. Wilt u meer weten over de ambities van de gemeente op het gebied van maatschappelijk verantwoord inkopen, dan vindt u onder andere informatie op: [Coalitieakkoord](#), [Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen](#), [Utrecht toegankelijk](#) en [Schoon vervoer](#). De gemeente stuurt in haar rol als opdrachtgever van haar inkopen op deze ambities. Dit betekent voor u dat de gemeente – naast prijs en kwaliteit – ook aandacht heeft voor maatschappelijke thema's in het inkoopproces.

3 Procedure

3.1 Marktconsultatie

Deze marktconsultatie bestaat uit twee ronden. De eerste ronde is een open, schriftelijke ronde. Bij deze marktconsultatieleidraad vindt u in bijlage 1 een invulformulier met vragen. De gemeente nodigt u graag uit om deze vragenlijst in te vullen en om deze als (Word)bijlage via een bericht in TenderNed aan de gemeente toe te sturen.

Als u vragen heeft over de marktconsultatie, dan kunt u die via de berichtenmodule van TenderNed stellen. De gemeente zal gestelde vragen doorlopend beantwoorden.

Na deze schriftelijke ronde wil de gemeente graag met een aantal partijen in gesprek gaan voor een verdere verdieping. Voor deze mondelinge ronde nodigt de gemeente op basis van de ingediende informatie partijen uit. Deze keuze baseert de gemeente op de mate waarin de uitwerking een antwoord geeft op de geformuleerde hoofdvragen van de marktconsultatie. Indien u op de in paragraaf 3.3 genoemde datum geen uitnodiging ontvangt, dan heeft de gemeente geen verdiepende vragen aan u. We vragen in deze gesprekken vooral om nadere toelichting op de gegeven antwoorden.

3.2 Verslaglegging

De gemeente verwerkt alle opgehaalde informatie in een marktconsultatieverslag. De antwoorden/informatie die u heeft verstrekt verwerken we in het verslag zonder hierbij specifiek aan te geven welke partij welke informatie heeft verstrekt. Na afloop van de marktconsultatie publiceert de gemeente dit verslag via TenderNed.

3.3 Planning

De gemeente hanteert voor deze marktconsultatie onderstaande planning. We kunnen deze termijnen aanpassen lopende de marktconsultatie. Als de termijnen in deze planning niet overeenkomen met de termijnen in TenderNed dan gelden de termijnen die in TenderNed staan.

Datum	Beschrijving/activiteit
19 oktober 2026	Publicatie van de marktconsultatie
26 oktober 2026	Uiterste datum indienen vragen over de marktconsultatie
30 oktober 2026	Uiterste datum ontvangst schriftelijke reacties
4 november 2026	Uitnodiging mondelinge gesprekken
10 november 2026	Mondelinge gesprekken

4 Resultaat en vervolg

De informatie die de gemeente ophaalt in deze marktconsultatie gebruikt de gemeente bij de verdere totstandkoming van het categorieplan Stedelijk Water en bij de aanbestedingen die daaruit voortvloeien.

5 Voorwaarden

Uw deelname aan deze marktconsultatie is geheel vrijwillig. Als u deelneemt aan deze marktconsultatie, houdt dan rekening met het volgende:

- U gaat akkoord met de voorwaarden van deze marktconsultatie;
- Deelname is geheel vrijwillig en wederzijds geheel vrijblijvend, zonder verplichtingen en/of rechten;
- De gemeente is niet verplicht om verkregen informatie toe te passen;
- Voor het verstrekken van informatie ontvangt u geen vergoeding;
- Alle informatie die u indient als vertrouwelijk, behandelt de gemeente ook vertrouwelijk;
- U garandeert dat u vertrouwelijk omgaat met informatie die de gemeente verstrekt en die de gemeente heeft benoemd als "vertrouwelijk".

Bijlage 1: te beantwoorden vragen

Vraag 1: Kunt u een korte introductie geven van uw bedrijf en de mate van aansluiting van uw expertise met de marktstrategie en het strategisch streefbeeld?

Antwoord:

Onze inkoopbehoefte bestaat uit de volgende werkzaamheden:

- *Preventief en correctief onderhoud:*
 - *behandelen van meldingen;*
 - *onderhoud aan alle assets zoals hierboven genoemd;*
 - *reinigen van riool.*
- *Inspecties:*
 - *uitvoeren van inspecties van alle assets;*
 - *beoordelen van inspecties;*
 - *herstellen van maatregelen voortvloeiend uit inspecties;*
- *Overige:*
 - *uitvoeren van baggerwerkzaamheden;*
 - *uitvoeren van meet- en monitoringsdiensten (dataverzameling en -analyse).*

Vraag 2: Welke onderdelen van onderstaande bovenstaande inkoopbehoefte kunt u leveren (zelfstandig of in samenwerking met andere marktpartijen) en welke waarde voegt u per onderdeel toe?

Antwoord:

Vraag 3: Gegeven onze marktstrategie, ons strategisch streefbeeld en de hierboven genoemde inkoopbehoefte, welke inkoopstrategie zou u ons aanbevelen? Specifiek vragen wij u daarbij om in te gaan op de wijze van bundelen of splitsen van werkzaamheden.

- a) Wat zijn hiervan redenen?
- b) Wat zijn kritische succesfactoren van deze strategie?
- c) Wat zijn voor- en nadelen van deze strategie?
- d) Welke ervaring heeft u met de geadviseerde strategie?

Antwoord:

Vraag 4: Wat vraagt deze inkoopstrategie van de rol als opdrachtgever en van de opdrachtnemer? Wat zijn hiervan hierbij de kritische succesfactoren?

Antwoord:

Vraag 5: Welke inkoopstrategieën ziet u bij andere publieke opdrachtgevers, specifiek gemeenten?
--

Antwoord:

Vraag 6: Wat zijn huidige en toekomstige marktomstandigheden en -ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op onze inkoopstrategie? Ga hierbij in ieder geval in op innovatie, digitalisering en robotica.

Antwoord:

Vraag 7: Wat zijn overige aandachtspunten of overwegingen die u de gemeente wilt meegeven?
--

Antwoord:

--

Bijlage 2: samenvatting marktstrategie

De gemeente Utrecht heeft een marktstrategie opgesteld voor de samenwerking met marktpartijen bij beheer, onderhoud en ontwikkeling van de openbare ruimte. De strategie heeft twee centrale doelstellingen:

1. Het vergroten van de productiecapaciteit voor de opgaven in de openbare ruimte.
2. Het beter benutten van kennis, innovatiekracht en uitvoeringscapaciteit van marktpartijen om gemeentelijke doelstellingen te realiseren.

De gemeente wil daarbij toewerken naar langdurige samenwerkingen die verder gaan dan afzonderlijke opdrachten. Marktpartijen worden gezien als partners die bijdragen aan de voorbereiding, uitvoering en instandhouding van de openbare ruimte en aan maatschappelijke opgaven zoals duurzaamheid, circulariteit, klimaatadaptatie en emissieloos bouwen.

1. Voorspelbaar werken aan de stad

De gemeente streeft naar een meerjarige, programmatische en voorspelbare werkstroom. Door werkzaamheden beter te programmeren en tijdig inzicht te geven in toekomstige opgaven, ontstaat meer stabiliteit voor zowel de gemeente als marktpartijen. Dit moet leiden tot minder ad hoc opdrachten, betere capaciteitsplanning en een efficiëntere uitvoering van werkzaamheden. Ook wordt ingezet op gestandaardiseerde opdrachten en een eenduidige informatievoorziening.

2. De uitvoering staat centraal

Een goede voorbereiding en uitvoerbaarheid staan centraal. Marktpartijen worden waar mogelijk vroegtijdig betrokken om hun kennis en ervaring in te brengen. De gemeente wil werken met duidelijke opdrachtdefinities, gedeelde risicobeheersing en zoveel mogelijk standaardisatie van ontwerpen, werkprocessen en oplossingen. Dit moet leiden tot hogere kwaliteit, lagere faalkosten en een efficiëntere uitvoering.

3. Partnerschap dat investeren en verbeteren mogelijk maakt

De gemeente wil langdurige samenwerkingsrelaties aangaan die ruimte bieden voor investeringen in mensen, kennis, materieel, innovatie en procesverbetering. Samenwerkingsvormen worden afgestemd op de aard van de opgave en moeten bijdragen aan gedeeld eigenaarschap en continu verbeteren.

De strategie gaat uit van samenwerkingsovereenkomsten met een integraal, stadsbreed of gebiedsgericht karakter.

4. Professioneel sturen op doelstellingen en kwaliteit

De gemeente wil sturen op het realiseren van maatschappelijke en inhoudelijke doelstellingen, kwaliteit en resultaten. Heldere doelstellingen, KPI's, prestatiemeting en goed contractmanagement vormen hiervoor de basis. Marktpartijen krijgen binnen de gestelde kaders ruimte om hun expertise in te zetten bij de realisatie van het gewenste resultaat. De gemeente stuurt daarbij primair op het behalen van doelstellingen en kwaliteit, en niet uitsluitend op prijs of planning.

5. Samenwerken vanuit wederzijds en maatschappelijk belang

De gemeente streeft naar een open, transparante en professionele samenwerking waarin vertrouwen, een constructieve dialoog en wederzijds begrip centraal staan. Uitgangspunt is een samenwerking

waarin belangen bespreekbaar zijn en waarin wordt gewerkt vanuit het principe van eerlijk werk voor een eerlijke prijs. Een gezonde en toekomstbestendige markt wordt gezien als een belangrijke voorwaarde voor investeringen in kwaliteit, innovatie en maatschappelijke waarde.

Vertaling naar categorieplannen

De marktstrategie wordt uitgewerkt in categorieplannen. Per categorie wordt gekeken naar de marktsituatie, de toekomstige opgave, de gewenste samenwerkingsvormen en de meest passende contract- en aanbestedingsvormen. Daarbij vormen de hierboven beschreven leidende principes het uitgangspunt voor de verdere inrichting van de samenwerking tussen gemeente en markt.

Bijlage 3: strategisch streefbeeld

Strategisch streefbeeld 2034

De categorie Stedelijk Water staat voor een van de grootste opgaven binnen de gemeentelijke openbare ruimte: het vervangen van bijna vijfhonderd kilometer riolering vóór 2050, het klimaatbestendig inrichten van het gehele watersysteem en het tegelijkertijd verbeteren van waterkwaliteit en biodiversiteit. Deze opgave wordt uitgevoerd in een markt met beperkt aanbod, stijgende kosten en een groeiende vraag naar specialistische kennis en innovatieve uitvoeringsmethoden.

In 2034 opereert de categorie als een professionele opdrachtgever die stuurt op resultaten en werkt volgens vastgestelde processen. De gemeente beschikt over betrouwbare areaaldata per assetgroep — als fundament voor prestatiegericht contracteren. Samenwerkingspartners worden vroegtijdig betrokken bij de voorbereiding van opdrachten, zodat uitvoeringsrealisme en innovatie zijn geborgd vóórdat contracten worden gesloten. Faalkosten en meerwerk zijn teruggedrongen door gestandaardiseerde werkpakketten en heldere scopeafbakening. Dit geldt ook voor integrale opdrachten waarbij de categorie Stedelijk Water de veroorzaker of aanjager is.

De contracten zijn ingericht op langdurige samenwerking, met een evenwichtige verdeling van verantwoordelijkheden en risico's en rekening houdend met beheersbare leveranciersafhankelijkheid. Gunning vindt plaats op kwaliteit van aanpak, samenwerking en maatschappelijke bijdrage — niet op laagste inschrijfprijs. De eindkosten van het werk zijn de relevante maatstaf voor marktconformiteit, overeenkomend met het principe eerlijk werk voor eerlijk geld.

De categorie draagt aantoonbaar bij aan de bredere gemeentelijke doelstellingen: minimaal 90% van de jaarlijkse neerslag wordt lokaal vastgehouden, de waterkwaliteitsdoelen uit de Kaderrichtlijn Water zijn gerealiseerd en alle nieuwe contracten voldoen aan de emissieloze uitvoeringseis. Circulariteit is operationeel: vrijkomende materialen worden hergebruikt en MKI-scores zijn een standaard onderdeel van de contractprestatie bij opdrachten boven €150.000.

De interne organisatie heeft de capaciteit en kennis om deze rol te vervullen. Contractmanagement is ingericht conform CATS CM. Medewerkers zijn toegerust om op prestaties te sturen en in dialoog te gaan met marktpartijen op strategisch, tactisch en operationeel niveau. De gemeente is een opdrachtgever waarvoor het aantrekkelijk is om te werken: voorspelbaar in haar werkstroom, transparant in haar verwachtingen, en betrouwbaar in haar gedrag.